

فضائل چار کلمہ

(سبحان الله والحمد لله ولا إله إلا الله والله أكبر)

مؤلف:

عبدالرزاق بن عبدالمحسن البدر

مترجم:

قريب الله «مطيع»

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

آدرس ایمیل:

سایت های مفید

www.aqeedeh.com

www.islamtxt.com

www.ahlesonnat.com

www.isl.org.uk

www.islamtape.com

www.blestfamily.com

www.islamworldnews.com

www.islamage.com

www.islamwebpedia.com

www.islampp.com

www.videofarda.com

www.nourtv.net

www.sadaiislam.com

www.islamhouse.com

www.bidary.net

www.tabesh.net

www.farsi.sunnionline.us

www.sunni-news.net

www.mohtadeen.com

www.ijtehadat.com

www.islam411.com

www.videofarsi.com

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على إمام المرسلين، نبينا محمدٍ وعلى آله وأصحابه أجمعين، أما بعد:

خداوند متعال چهار کلمه را به فضایل بزرگ، و صفات با شکوه اختصاص داده است که دلالت آشکار به عظمت و بلندی منزلت آنها نسبت به سایر کلمات می کند این چهار کلمه عبارت اند از «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ».

در مورد فضیلت این کلمات روایاتی زیادی وارد شده است که همه دلالت به شأن و مرتبه عالی آنها در نزد خداوند می کند و هرکسی این کلمات را روزانه بخواند، از پاداش بی شمار و ثمرات نیک دنیوی و اخروی برخوردار خواهد شد.

روایاتی را که در اینجا گنجانیده ام بخشی از کتاب «فقه الأدعية والأذکار» میباشد و مناسب دیدم تا آنها را یکجا نمایم، چنانکه بعضی از برادران معزز از من خواستند این روایات را بشکل رساله کوچکی در آورم تا در دسترس همگان قرار گرفته و برادران و خواهران مسلمان ما از ثواب و پاداش آن مستفید گردند.

برادران و خواهران مسلمان! فضایل و پاداش این کلمات چهارگانه را با توجه و دقت بخوانید، تا شاید عزمها و همتها را به حرکت درآورده بکار اندازد و راسخ گردانند. امیدواریم با توفیق خداوند بتوانیم این کلمات عظیم شأن را ورد زبان خود ساخته بر آن مداومت و محافظت نمائیم. خداوند همه مان را به عمل نیک توفیق عطا فرماید.

حالا روایاتی که در مورد این کلمات چهارگانه ذکر شده است خدمتتان عرض می داریم.

۱- این چهار کلمه از محبوبترین سخنان در نزد خداوند است، امام مسلم از سمره بن جندب رضی الله عنه نقل می‌کند که رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «محبوبترین سخن در نزد خداوند متعال چهار کلمه است، به هر یکی از آنها آغاز کنی، باکی ندارد:

«سُبْحَانَ اللَّهِ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ»^(۱).

ابوداود طیالسی این چهار کلمه را در مسندش به این لفظ نقل کرده است: چهار کلمه است که از پاکیزه ترین سخنان و از قران است به هر یکی از آنها آغاز کنی باکی ندارد:

«سُبْحَانَ اللَّهِ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ»^(۲).

۲- این چهار کلمه در نزد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم از آنچه که آفتاب بر آن طلوع نموده محبوبتر میباشد- یعنی بهتر و محبوبتر از همه دنیا و دار و ندارش- چنانکه امام مسلم از ابوهریره رضی الله عنه نقل می‌کند که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «یقیناً گفتن: سُبْحَانَ اللَّهِ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ در نزد من از آنچه که آفتاب بر آن طلوع نموده محبوبتر است»^(۳).

۳- و از فضایل چهار کلمه آنچه در مسند امام احمد و شعب ائیمان بیهقی با اسناد جید از عاصم بن بهدله، از ابی صالح از امهانی بنت ابی طالب روایت شده که فرمود: روزی رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم بر من گذشت به ایشان گفتم: من کهن سال وضعیف شده‌ام پس مرا به عملی امر نمائید تا آنرا نشسته انجام دهم. پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «صدبار سبحان الله بگو، مانند اینست که صد برده از اولاد اسماعیل علیه السلام را آزاد کرده باشی، و صد بار الحمد لله بگو، مانند اینست که صد اسب زین و لگام شده را در را خدا (جهاد) فرستاده باشی، و صدبار الله اکبر بگو، برابر است با صد شتر قلاده شده‌ای که - برای قربانی سوق داده شده - و قبول شده در نزد خداوند باشد. و صد بار لا اله الا الله بگو: میان آسمان و زمین را پر میکند و هیچ‌کسی در آن روز نمی‌تواند عملی به این برزگی انجام داده تا

۱- صحیح مسلم (۲۱۳۷).

۲- مسند طیالسی ص: ۱۲۲.

۳- صحیح مسلم (۲۶۹۵).

بسوی آسمان بلند شود، مگر اینکه مانند خودت انجام دهد^(۱).

منذری می‌فرماید: امام احمد با اسناد حسن آنرا نقل کرده است^(۲)، و علامه البانی رحمته الله سند آنرا حسن گفته است^(۳).

برادران و خواهران مسلمان! در این پاداش بزرگی که در برابر چهار کلمه داده میشود خوب دقت کنید، کسیکه صد بار سبحان الله بگوید مانند آزاد کردن برده گانی از اولاد اسماعیل عليه السلام است، در اینجا اولاد اسماعیل عليه السلام بطور خصوص ذکر شده است زیرا آنها از شریف‌ترین خانواده‌های عرب هستند.

و کسیکه صد بار الحمد لله بگوید مانند آنست که صد اسپ زین و لگام شده را بخاطر حمل و نقل مجاهدین و سربازان اسلام صدقه نموده باشد. و کسیکه صد بار الله اکبر بگوید پاداش قربانی صد شتریکه مورد پذیرش خداوند قرار گرفته باشد، حاصل می‌نماید. و کسیکه صد بار لا اله الا الله بگوید، میان آسمان و زمین را پر میکند.

۴- چهار کلمه محوکننده گناهان است: از عبد الله پسر عمرو بن العاص رضی الله عنه در مسند احمد و ترمذی و مستدرک روایت شده است که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «بر روی زمین مردی نیست که بگوید: لا اله الا الله، والله اکبر و سبحان الله، والحمد لله ولا حول ولا قوة الا بالله مگر اینکه گناهانش نابود می‌شود اگرچه اضافه از کف دریا باشد». ترمذی این حدیث را حسن گفته و حاکم آنرا صحیح گفته، ذهبی سخن وی را تأیید کرده است چنانکه امام البانی آنرا حسن گفته است^(۴).

مراد از گناهان درین حدیث گناهان صغیره است، امام مسلم از ابوهریره رضی الله عنه روایت می‌کند که پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرمود: «نمازهای پنجگانه و جمعه تا جمعه و رمضان تا رمضان

۱- مسند احمد ۶ / ۳۴۴، شعب الایمان (۶۱۲).

۲- الترغیب والترهیب ۲ / ۴۰۹.

۳- سلسلة الصحیحة البانی ۳ / ۳۰۳.

۴- مسند احمد ۲ / ۱۵۸، ۲۱۰، ترمذی (۳۴۶۰) و مستدرک ۵۰۳/۱ و صحیح جامع (۵۶۲۶).

سبب بخشش و محو گناهانی که در میان می شود می گردد، بشرطیکه از گناهان کبیره پرهیز شود»^(۱).

پس محو گناهان صغیره مقید و مشروط به اجتناب از گناهان کبیره است زیرا گناهان کبیره و بزرگ را جز توبه چیز دیگری محو نمیکند. به همین معنی در حدیثی که امام ترمذی و غیره از انس بن مالک نقل کرده اند آنحضرت ﷺ بدرختیکه برگ های خشک داشت گذشت و با عصای خویش آنرا تکان دادند و برگهایش بر زمین ریخت، سپس آنحضرت ﷺ فرمودند: «گناهان بنده با گفتن: الحمد لله وسبحان الله ولا اله الا الله والله اكبر چنان میریزد طوریکه برگ های این درخت فرو ریخت» شیخ البانی این حدیث را حسن گفته است^(۲).

۵- از فضایل چهار کلمه اینست که آنها نهال های بهشت هستند. امام ترمذی از عبد الله بن مسعود نقل می کند که پیغمبر خدا ﷺ فرمودند: ابراهیم علیہ السلام را در شب اسرا و معراج ملاقات نمودم. فرمود: ای محمد به امت از طرف من سلام برسان و خبرشان ده که بهشت دارای خاک و آب خوب و جایگاه فراخی است و دانه آن سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، است^(۳). در سند این حدیث هر چند عبدالرحمن بن اسحاق است اما دو شاهد دیگری از حدیث ابو ایوب انصاری و عبد الله بن عمر رضی الله عنهما دارد که با آن قوی میشود. مراد از کلمه قیعان در حدیث این است که جنت فراخ، و دارای خاک نیکو است نهال هایش با گفتن این کلمات رشد نموده جوان میشود چنانکه نهال در زمینی نرم و هموار و حاصل خیز این دنیا بزودی می روید^(۴). ذکر این کلمات نعمت انسان را در بهشت می افزاید و آنرا زیب و زینت میدهد.

۶- و از فضایل چهار کلمه: هیچکسی در نزد خداوند بهتر از مرد سالخورده ای نیست که الله اکبر وسبحان الله ولا اله الا الله والحمد لله زیاد بگوید و آنرا ورد زبان خود

۱- صحیح مسلم (۲۳۳).

۲- سنن ترمذی (۳۵۳۳) و صحیح جامع (۱۶۰۱).

۳- سنن ترمذی (۳۴۶۲) و البانی آن را حسن خوانده است، سلسلة الصحیحة (۱۰۵).

۴- النهایة از ابن اثیر ۴ / ۱۳۲..

گرداند. امام احمد و نسائی درعمل یوم و ليله باسند حسن از عبد الله بن شداد روایت می‌کنند که سه نفر از بنی عذره نزد پیغمبر ﷺ آمدند و به اسلام مشرف گردیدند. پیغمبر ﷺ فرمودند: کدام کس آنان را با خود می‌برد؟ طلحه گفت: من. آنها نزد طلحه بودند تا آنکه پیغمبر خدا ﷺ لشکری را فرستاد و یکی از آنان نیز با آنها بیرون شده جام شهادت نوشید، سپس پیغمبر خدا لشکری دیگری فرستاد و یکی از آنها نیز بیرون شده به شهادت رسید، راوی می‌گوید: سومی در بسترش وفات نمود.

طلحه رضی الله عنه فرمود: من هر سه آنها را در خواب دیدم که در بهشت‌اند مردیکه در بسترش وفات نموده بود دیدم در پیشروی قرار دارد و آنکه در اخیر شهید شد در عقب وی است و شهید اولی را در عقب آندو دیدم. طلحه فرمود: این خواب مرا به شگفت آورد، سپس نزد رسول خدا ﷺ آمدم و موضوع را برایشان حکایت کردم، آنحضرت صلی الله علیه و آله فرمودند: (چرا از این خواب تعجب کردی، هیچکسی در نزد خداوند بهتر از مؤمنی نیست که در اسلام سالیان دراز گذرانده الله اکبر، سبحان الله، ولا إله إلا الله والحمد لله زیاد بگوید^(۱)).

این حدیث عظیم الشأن دلالت بر فضیلت کسانی می‌کند که عمر طولانی و عمل نیکو دارند و زبانشان همیشه به ذکر خداوند تر و مشغول است.

۷- و از فضیلت چهار کلمه اینست که خداوند آنها را برای بندگان خود برگزیده، پاداش و ثواب بزرگی را برای گوینده آن آماده کرده است، در مسند امام احمد و مستدرک حاکم باسند صحیح از حدیث ابوهریره رضی الله عنه و ابوسعید رضی الله عنه روایت است که رسول خدا ﷺ فرمود: «خداوند چهار کلمه را از سخنان برگزیده است:

«سبحان الله، والحمد لله ولا إله إلا الله والله أكبر، پس کسیکه سبحان الله بگوید برایش بیست نیکی نوشته می‌شود و از او بیست گناه کم می‌گردد. و کسیکه الله اکبر

۱- مسند أحمد ۱/ ۱۶۳، و سنن کبری از نسائی، کتاب عمل الیوم واللیلة ۶/ ۱۰۷۴ و البانی آنرا در سلسله الأحادیث الصحیحة خود حسن گفته است (۶۵۴).

بگویند مانند آن است، و کسیکه لا إله إلا الله بگوید، نیز مانند آن است، و کسیکه الحمد لله رب العالمین از نزد خود بگوید برایش سی نیکی نوشته میشود و از او سی گناه کم می‌گردد»^(۱).

ملاحظه می‌گردد، ثواب حمد گفتن «الحمد لله» که از نزد خود بنده باشد بیشتر از دیگر کلمه‌ها است زیرا غالباً حمد و شکر به سببی چون خوردن، نوشیدن یا بدست آوردن نعمتی صورت می‌گیرد، گویا در مقابل نیکی که بنده از آن بهره‌مند شده است آنرا می‌گوید، ولی هنگامیکه بنده از نزد خود حمد گفتن را آغاز کند بدون اینکه چیزی وی را با آن وادار کرده باشد، ثواب بیشتری دارد.

۸- و از فضیلت چهار کلمه اینست که سپر و پناهگاهی از آتش دوزخ و در روز قیامت نجات دهنده و پیشروی گوینده خود قرار می‌گیرند، حاکم در مستدرک و نسائی در عمل یوم وليله دیگران باروایت ابوهریره نقل می‌کنند که پیامبر خدا ﷺ فرمودند: «سپرهای تان را بگیرید». گفتیم: ای رسول خدا آیا از دشمنی تازه وارد؟ فرمودند: «نه! بلکه در مقابل دوزخ، بگوئید: سبحان الله، والحمد لله ولا إله إلا الله والله أكبر، زیرا این کلمات در روز قیامت نجات دهنده و پیشروی گوینده اش می‌آیند، و همانا این کلمات کارهای شایسته‌ای است که ثمره و ثواب آنها باقی و جاودانه است». حاکم فرمود: این حدیث صحیح و با شرط مسلم است لیکن آنرا درج نکرده است و ذهبی باحکام موافق است و امام البانی آنرا صحیح گفته است^(۲).

این حدیث نه تنها مشتمل بر اوصافی که در مورد این کلمات ذکر گردید است بلکه آنها اعمال نیک و پاداش و ثمره ماندگار و جاودانه است. خداوند می‌فرماید: ﴿وَالْبَقِيَّةُ الصَّالِحَةُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا﴾ [الكهف: ۴۶].

۱- مسند ۳۰۲/۲، ومستدرک ۵۱۲/۱ والبانى در صحیح جامع رقم (۱۷۱۸) آنرا صحیح گفته است.

۲- مستدرک ۱/ ۵۴۱، سنن کبرى، کتاب عمل اليوم والليلة ۲۱۲/۶ و صحیح الجامع ۳۲۱۴.

یعنی: «و اما اعمال شایسته‌ای که نتایج آنها جاودانه است، بهترین پاداش را در پیشگاه پروردگارت دارد، و بهترین امید و آرزو است».

۹- از فضایل چهار کلمه اینست که آنها در اطراف عرش خداوند متعال حلقه زده با صدائی همچو زنبور عسل گوینده خود را یاد می‌کنند، در مسند احمد و سنن ابن ماجه، و مستدرک حاکم از نعمان بن بشیر رضی الله عنه روایت شده که آنحضرت صلی الله علیه و آله فرمودند: «همانا آنچه از جلال و عظمت خداوند ذکر می‌کنید، تسبیح «سبحان الله» و تکبیر «الله اکبر» و تهلیل «لا إله إلا الله» و تحمید «الحمد لله» است که در اطراف عرش رحمن حلقه زده صدائی همچو زنبور عسل دارند که از گوینده خود یاد می‌کنند، آیا کسی از شما دوست ندارد تا همیشه از وی با گفتن این کلمات در نزد خداوند یاد آوری شود، یا کسی او را در نزد خداوند یاد کند؟».

بوصیری در زوائد سنن ابن ماجه گفت: سند این حدیث صحیح و رجال آن همه ثقه‌اند، و حاکم نیز آنرا صحیح گفته است ^(۱).

این حدیث شریف بیانگر فضیلت چهار کلمه است که اطراف عرش رحمن را پر نموده با صدائی همچو زنبور عسل، از گوینده و ذکرکننده خود یاد می‌کنند، این بهترین بهره‌ای برای ذکر کننده چهار کلمه است که برای همیشه در عالم بالا و مقام عالی قدر از وی یاد میشود. چنانکه در متن حدیث گذشت: «آیا کسی از شما دوست ندارد تا کسی او را یاد کند یا همیشه از وی با گفتن این کلمات، یاد شود؟!».

۱۰- و از فضایل چهار کلمه اینست که پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله به امتش آگاهی داده‌است آنها در ترازوی اعمال گران است، نسائی در عمل یوم وليله و ابن حبان در صحیحش، و حاکم و دیگران از ابی سلمه رضی الله عنه روایت نموده‌اند که گفت: من از رسول الله صلی الله علیه و آله شنیدم که فرمود: «به به، - و اشاره با پنج انگشت دستشان نمود - چقدر این کلمات در ترازوی

۱- مسند ۴/ ۲۶۸، ۲۷۱، و سنن ابن ماجه (۳۸۰۹) و مستدرک ۱/ ۵۰۳.

اعمال گران است!! سبحان الله، والحمد لله، ولا إله إلا الله والله أكبر، و مرد مسلمانيکه فرزند صالحش بميرد و پاداش آنرا از خداوند بخواهد. حاکم این حدیث را صحیح گفت و ذهبی با او موافق است^(۱).

و این حدیث شاهی دیگر از ثوبان^(ع) دارد که بزار آنرا در مسندش ذکر کرده اضافه نمود: سندش حسن است^(۲). (به به) کلمه‌ای است که در وقت تعجب و بیان فضیلت چیزی گفته میشود.

۱۱- از فضایل کلمه چهارگانه اینست که برای بنده با گفتن هر کلمه آن صدقه است، امام مسلم در صحیح خود از ابوذر^(ع) روایت می‌کند که عده‌ای از صحابة پیغمبر خدا^(ص) گفتند: یا رسول الله! پاداش را ثروتمندان بردند، مثل ما نماز گزارده و روزه می‌گیرند و آنچه از مالشان از حاجتشان افزون باشد آنرا صدقه می‌دهند. فرمودند: آیا خداوند برای شما چیزی نداده که آنرا صدقه دهید؟ همانا در هر تسبیح «سبحان الله» گفتن صدقه است و هر تکبیر «الله أكبر» گفتن صدقه است و هر حمد «الحمد لله» گفتن صدقه است و هر تهلیل «لا اله إلا الله» گفتن صدقه است، امر به کارهای خوب صدقه است و نهی کردن از کارهای بد صدقه است و در همبستری با همسر صدقه است، گفتند: یا رسول الله! یکی از ما شهوت خود را بر آورده می‌سازد در آن اجر و مزد است؟ فرمودند: آیا اگر آن را در حرام بنهد بروی گناه نیست؟ همچنان اگر آنرا در حلال بنهد برای او اجر است^(۳).

فقرا گمان کردند که صدقه تنها در مال و ثروت است و آنان از اینکار عاجزاند، ولی پیغمبر خدا^(ص) به آنها خبر داد که عملی کردن همه کارهای نیک و خوب صدقه است و در ابتدای همه آنها گفتن چهار کلمه است: «سبحان الله، والحمد لله، ولا إله إلا الله،

۱- سنن کبری، کتاب عمل الیوم واللیلة ۵۰/۶ و صحیح ابن حبان (الحسان) ۱۱۴/۳ رقم (۳۳۸) مستدرک ۵۱۲/۱،

۵۱۱.

۲- کشف الاستار عن زوائد البزار ۹/۴ رقم (۳۰۷۲).

۳- صحیح مسلم شماره: ۱۰۰۶.

والله أكبر».

۱۲- از فضایل چهار کلمه اینست: کسیکه قرآن کریم را درست خوانده نمیتواند، رسول الله ﷺ گفتن چهار کلمه را تلافی نخواندن قرآن برای چنین اشخاص قرار داده است. ابوداود، نسائی، دارقطنی و دیگران از ابن ابی اوفی رحمته الله روایت نموده اند که شخصی نزد رسول الله ﷺ آمد و گفت: یا رسول الله من نمیتوانم قرآن کریم را بیآموزم پس بمن چیزی بیاموز تا تلافی آن شود. رسول الله ﷺ فرمود: «بگو: سبحان الله، والحمد لله، ولا إله إلا الله والله أكبر ولا حول ولا قوة إلا بالله» مرد بادیه نشین دو دست خود را جمع کرده گفت: این برای پروردگار من است پس برای من چه؟ فرمودند: بگو: «اللهم اغفر لی وارحمنی وعافنی وارزقنی واهدنی». یعنی: «بارخدایا مرا بیمارز و بر من رحم کن و عافیت ده، و روزیم عطا کن و هدایت نما». مرد بادیه نشین این کلمات را شنیده کف دست خود را جمع کرد، سپس پیغمبر رحمته الله فرمود: «این مرد دو دست خود را از خیر پر کرد»^(۱). محدث ابو طیب عظیم آبادی در تعلیقش بر سنن دارقطنی گفت: سند این حدیث صحیح است. و البانی رحمته الله گفت: سندش حسن است^(۲).

این بود مجموعه از روایاتی که درباره چهار کلمه روایت شده است، پس هر که آنها را به تعمق و تدبر بخواند، خواهد دانست که این چهار کلمه برای مرد مؤمن چقدر سودمند و مفید بوده از مرتبه عالی و گران مایه برخوردار است چنانکه بعضی از علما فرموده اند که همه اسمای خداوند زیر این چهار کلمه مندرج است، مثلاً آنعه نامهای که به پاکی و تنزیه خداوند دلالت می کند مانند قدوس و سلام، زیر کلمه «سبحان الله» داخل است. و کلمه «الحمد لله» مشتمل بر اثبات کمال در اسما و صفات خداوند تعالی است و کلمه الله اکبر بزرگی و عظمت خداوند را بیان می کند و هیچ کسی ثناوصفت خداوند را

۱- سنن ابی داود (۸۳۲) و سنن نسائی ۱۴۳/۲ و سنن دارقطنی ۳۱۴، ۳۱۳/۱.

۲- صحیح ابی داود ۱۵۷/۱.

شمرده نمیتواند، پس ذاتیکه دارای چنین صفاتی باشد بدون شک معبود برحق است و همه معبودات دیگر باطلند^(۱).

پس میتوان گفت: «سبحان الله» (تسبیح) هر صفتی را که لائق جاه و عظمت خداوند نیست نفی می‌کند، «والحمد لله» (تحمید) انواع کمال در اسما و صفات و افعال خداوند را ثابت می‌سازد، «ولا اله الا الله» (تهلیل) یگانه‌پرستی و اخلاص در عبادت خداوند و بیزاری از شرک را بیان می‌کند و تکبیر «الله اکبر» بزرگی و عظمت خداوند را بیان می‌کند و هیچ چیزی بزرگتر از خداوند وجود ندارد.

برادرم! حالا دانستی که چهار کلمه چقدر پر عظمت است و چه اجر و پاداش بزرگی در نزد خداوند برای گوینده آن است، از خداوند متعال خواهیم تا همه ما را توفیق داده آنها را و رد زبانان گردانند، و ما را در زمرة مردمانی شامل گرداند که همیشه زبانهایشان به ذکر خداوند تر است.

وبالله التوفیق

وصلی الله علی نبینا محمد وعلی آله وصحبه أجمعین.

۱- تفسیر باقیات صالحات از علائی ص: ۴۰.